Euroopan unionin osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	KOMPOnentit kiertoon ekosysteemissä
Hakemusnumero	R-02351
Hakijan virallinen nimi	Teknologiakeskus TechVilla Oy
Osatoteuttajat	Hämeen ammattikorkeakoulu Oy
Toimintalinja	2 Hiilineutraali Suomi
Erityistavoite	2.3 Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen
Alkamispäivämäärä	01.10.2025
Päättymispäivämäärä	31.12.2027

Valintakokouksen päivämäärä	Uudenmaan maakunnanyhteistyöryhmän sihteeristö 4.6.2025

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

KOMPOnentit kiertoon ekosysteemissä: Kehityshankkeen keskeisin tavoite on vauhdittaa Uudenmaan ja Kanta-Hämeen alueen kone- ja laitevalmistajien arvoketjujen siirtymää kohti kiertotaloutta. Hanke pyrkii käytännönläheisesti vähentämään raaka-aineiden kulutusta ja jätteiden syntyä, keskittyen kone- ja laitevalmistajien osien ja komponenttien kierrätettävyyteen ja kunnostukseen.

Hankkeessa tuetaan alueellisen kiertotalousekosysteemin rakentamista ja toimintaa ja kehitetään yhteistyömalli, jossa verkoston toimijat voivat vaihtaa tietoa ja parantaa koneiden ja laitteiden osien ja komponenttien saatavuutta ja vaihdantaa. Samalla tuetaan mm. Materiaalitori.fi ja vastaavien alustojen käyttöä, joilla pyritään kasvattamaan kiertotalousratkaisujen leviämistä.

Hankkeessa analysoidaan kansainvälisiä edelläkävijäekosysteemejä esim. autoteollisuudesta, jossa ollaan huomattavan pitkällä sekä kiertotalouden hyödyntämisessä että synergiaetuja luovien ekosysteemien toiminta- ja yhteistyömallien rakentamisessa. Hankkeessa on tarkoitus selvittää, mitä oppeja ja toimivia käytänteitä voidaan soveltaa alueellisen kehityksen tarpeisiin.

Hankkeessa tunnistetaan erityisesti erilaisissa kone- ja laitevalmistajien alihankintaketjuissa toimiville pk-yrityksille tärkeitä uusia kiertotalouden liiketoimintamahdollisuuksia esimerkiksi osien kunnostuksen, koneiden yhteiskäytön ja uusien teknologioiden, kuten tekoälyn parissa. Hanke tukee yritysten osaamisen ja toiminnan sekä kiertotalousratkaisujen kehittämistä yrityskohtaisten kehittämissuunnitelmien ja tuen avulla. Toimenpiteillä kasvatetaan yritysten kyvykkyyttä kehittää tutkimus- ja kehitystoimintaansa ja panostaa kestävää kasvua vauhdittaviin investointeihin sekä kyvykkyyttä toimia osana kansainvälisiä arvoketjuja. Hanke edistää koko alueen kestävää kasvua ja voi luoda lähtökohdan myös uusien startup-yrityksien perustamiselle.

Hiilineutraalisuuteen siirtyminen tukee Hiilineutraali Uusimaa 2035 –tiekarttaa ja Kanta-Hämeen kiertotaloustiekarttaa. Osien uudelleenkäyttö vähentää suoraan uusiotuotannosta aiheutuvia suoria ja välillisiä päästöjä. Samalla hanke tukee Uudenmaan älykkään erikoistumisen strategian Uudistuva teollisuus ja innovatiiviset palvelut -painopistettä ja Kanta-Hämeen älykkään erikoistumisen strategian Kulutus- ja materiaalikierrot kiertotalouden keskiössä sekä Älykkäät palvelut ja tuotantoprosessit uudistuvassa liiketoiminnassa -painopisteitä tuoden resurssiviisaita ratkaisuja valmistavan teollisuuden tarpeisiin.

Hankkeen toimenpiteinä tuotetaan 2-3 alueen suuryrityksen arvoketjun kuvaukset, lokaalin komponenttiekosysteemin toimintamalli, tuetaan yrityskohtaisten kehityssuunnitelmien laatimista ja annetaan asiantuntijatukea 20 pk-yritykselle kiertotalousliiketoiminnan vauhdittamiseksi. Lisäksi hankkeessa luodaan modulaarinen kiertotalouden osaamisen kehittämisen kartta pk-yrityksille, joka pohjautuu hankkeessa kertyneisiin oppeihin. Hankkeen tuotokset ja opit tuodaan julkisesti saataville, ja ne ovat skaalattavissa muillekin toimialoille ympäri Suomen hankkeen päätyttyä.

Hankkeessa keskitytään kone- ja laitetoimittajien ja niiden kunnossapitoyritysten ekosysteemien kehittämiseen kansainvälisten päämiesten tarpeita vastaaviksi. Tavoitteena on vahvistaa alihankkijoiden tehokkuutta ja kilpailukykyä. Keskustelut suuryritysten kanssa hankkeen valmistelun aikana ovat osoittaneet, että pohjoismaiset alihankintaverkostot tarvitsevat laaja-alaista kiertotalousvalmiuksien kehittämistä, sillä ne ovat jäljessä kansainvälisestä tasosta. Näissä ekosysteemeissä piilee suuri taloudellinen potentiaali.

Tarkoituksena on analysoida kone- ja laitevalmistajien suuryritysten alihankintaketjua, tunnistaa kehitystarpeet ja uudet mahdollisuudet sekä soveltaa edelläkävijäekosysteemien parhaita käytänteitä. Alueellisten alihankintaverkostojen vaikutus on merkittävä sekä työllisyyden että uusien yritysten sijoittumisen näkökulmasta.

Hanke tukee konkreettisella tavalla pk-yritysten liiketoiminnan kehittymistä kiertotaloudessa. Kansainvälisen kilpailukyvyn parantamiseksi on tärkeää vahvistaa alihankintaketjujen toimintaedellytyksiä, ja hankkeen myötä pk-yrityksiä tuetaan tunnistamaan uusia liiketoiminta- ja ansaintamalleja, jotka voivat liittyä esimerkiksi osien kunnostukseen ja uusien teknologioiden, kuten tekoälyn, tuomiin mahdollisuuksiin. Ne voivat antaa lähtökohdan myös uusien startup-yritysten syntymiselle ja siten koko toimialan kilpailukyvyn kasvamiselle.

Eurooppalaisten valtioiden viimeisimmät päätökset investoida voimakkaasti puolustusteollisuuteen, huoltovarmuuteen ja turvallisuuteen lisäävät tämän hankkeen ajankohtaisuutta ja tärkeyttä.

Lisätietoja hakemuksesta

Hakemus on ylimaakunnallinen. Käsittelevä liitto Uudenmaan liitto.

Tuen lisäksi hakijat on osoittanut omarahoitusosuutta.

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Rahoituksen yhteenveto	**Haettava EU- ja valtion rahoitus (€)**	**%**	**Rahoitus yhteensä (€)**
Teknologiakeskus TechVilla Oy	263 446	70	376 352
Hämeen ammattikorkeakoulu Oy	105 485	70	150 693
Haettu Uudenmaan kehyksestä	263 446		

Rahoittajan arvio hakemuksesta

Hakemus on alue- ja rakennepolitiikan ohjelman ja erityistavoitteen 2.3 mukainen.

Hakemus menestyi erityistavoitteen erityisten valintaperusteiden ja tälle hakukierrokselle asetetun tarkentavan valintaperusteen mukaisessa vertailussa.

Hakemus toteuttaa läpileikkaavasti Uusimaa-ohjelmaa, Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekarttaa, Uudenmaan älykkään erikoistumisen strategiaa sekä Uudenmaan EU-tasoisen TKI-toiminnan tiekarttaa.

Hankkeen keskiössä on raaka-aineiden kulutuksen vähentäminen, jätteiden synnyn ehkäisy sekä komponenttien kierrätettävyyden edistäminen. Materiaalien kierrätettävyyden kehittäminen kone- ja laitevalmistuksen arvoketjuissa vähentää uusien raaka-aineiden tarvetta, pienentää ympäristövaikutuksia ja tukee luonnonvarojen tehokkaampaa käyttöä.
Hankkeessa tuetaan pk-yritysten kasvua erityisesti kiertotalouden ratkaisujen kautta sekä edistetään kustannus- ja resurssitehokkuutta. Toimenpiteillä vahvistetaan yritysten kykyä kehittää uusia liiketoimintamalleja ja palveluja sekä toimia osana kiertotalousekosysteemejä. Hankkeessa hyödynnetään olemassa olevia digitaalisia kaupankäyntialustoja kierrätyksen tehostamiseksi ja edistetään niiden entistä laajempaa ja tehokkaampaa hyödyntämistä kiertotalouden tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi vahvistetaan yritysten kiertotaloutta muun muassa edistämällä komponenttien vaihdantaa ja varmistamalla osien saatavuus kiertotalouden keinoin. Toimenpiteillä parannetaan yritysten liiketoimintaa ja huoltovarmuutta, ja hanke sisältää konkreettisia kehittämistoimenpiteitä asian edistämiseksi.
Hankkeen tuloksena syntyy alueellinen kone- ja laitevalmistuksen arvoverkkojen kiertotalousekosysteemi. Lisäksi tuetaan ekosysteemin rakentumista kehittämällä yhteistyömalli tiedon jakamiseen sekä osien ja komponenttien vaihdantaan.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Yleisten valintaperusteiden täyttyminen arvioitu kokouksessa 23.4.2025.
Hakemuksen arviointi ja pisteytys on tehty Uudenmaan liiton hakemusten arviointikokouksessa 24.4.2025.

Hakemus täyttää yleiset valintaperusteet. Hakemus menestyi erityisten, horisontaalisten ja tälle haulle asetetun tarkentavan valintaperusteiden mukaisessa vertailussa.

Hakemuksen pisteet yhteensä 43,5/52.

Hakemus esitetään hyväksyttäväksi pisteytyksen perusteella ja hanketta esitetään rahoitettavaksi Uudenmaan liiton myöntövaltuudesta enintään 263 446 euroa (70 %).

Ennen rahoituspäätöksen tekemistä rahoittaja käy tarvittaessa tuenhakijoiden kanssa tarkentavat rahoitusneuvottelut hankesuunnitelmaan tarvittavista muutoksista.

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Kyllä

Lisätietoa:

Hanna Laaksonen
johtava rahoitusasiantuntija
Uudenmaan liitto